

Screening af skovrydning på matr.nr. 20f Filsø Ejerlav, Ål

Varde Kommune har modtaget en anmeldelse fra HedeDanmark vedrørende skovrydning på matr.nr. 20f Filsø Ejerlav, Ål. Varde Kommune har truffet afgørelse om rydning af tilstødende areal den 7. september 2021. Denne anmeldelse er således en udvidelse af dette areal.

Der anmeldes rydning af skov på et ca. 0,58 ha stort areal. Skovstykket består primært af contortafyr, bjergfyr, hvidgran og løvtræer. Det er alene nåletræerne der ønskes ryddet. Løvtræerne forbliver. Luftfotos viser, der er tale om et naturligt tilgroet moseareal. Arealet er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 18. december 1987 om fredning af dele af Vrøgum Kær. Arealet ønskes ikke gentilplantet, hvilket også vil være i modstrid med fredningsbestemmelserne.

Baggrund for screeningen

Rydning af skov med henblik på anden arealudnyttelse er opført på bilag 2. nr. 1d i lovbekendtgørelsen om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) nr. 4 af 3. januar 2023 (herefter miljøvurderingsbekendtgørelsen). Projektet er derfor omfattet af bekendtgørelsens § 16. Det betyder, at projektet skal vurderes ud fra udvælgelseskriterierne i bilag 6. Vurderes det, at projektet kan få en væsentlig indvirkning på miljøet ud fra kriterierne, skal der laves en miljøkonsekvensvurdering. VVM-direktivet er implementeret i miljøvurderingsbekendtgørelsen.

I Kommuneplanen 2021 er matr.nr. 20f Filsø Ejerlav, Ål, udpeget for følgende relevante temaer:

- Skovrejsning
- Grønt Danmarkskort
- Større sammenhængende landskaber
- Landskabstype kystlandskab i landskabskarakterområde Filsø og kystlandskab

Følgende retningslinjer gælder for de udpegede områder i kommuneplanen fra 2021:

SKOVREJSNING s. 107

- 23.1 Skovrejsning er i særlig grad ønskelig i skovrejsningsområder
- 23.2 Områder, hvor skovrejsning er uønsket, må som udgangspunkt ikke tilplantes med skov.
- 23.3 Skovrejsningens indvirkning på beskyttede naturtyper skal altid vurderes og med et særligt fokus inden for en afstand af 25 m.

GRØNT DANMARKSKORT s. 92

- 20.2 Grønt Danmarkskort skal sikre de naturmæssige interesser, herunder dyrs og planter mulighed for spredning mellem enkeltlokaliteterne – også på tværs af kommunegrænserne. Grønt Danmarkskort skal understøtte bevarelsen af truede og sårbare arter.
- 20.3 Det Grønne Danmarkskort udgør netværket af de fire kategorier af områder med eksisterende værdifuld natur, eksisterende økologiske forbindelser, potentiel natur og potentielle økologiske forbindelser. Hovedindsatsområderne fastlægger hovedstrukturen i dette netværk.
- 20.4 Kommunen prioriterer projekter med naturpleje og naturgenopretning – herunder projekter på kommunalt ejede naturarealer – højest, inden for det Grønne Danmarkskort. Der lægges særlig vægt på projekter i Natura 2000-områder og i de hovedindsatsområder, der er fastlagt i naturkvalitetsplanlægningen.
- 20.6 Inden for kategorierne eksisterende værdifuld natur og eksisterende økologiske forbindelser, i det Grønne Danmarkskort, kan der ikke planlægges for byvækst, infrastruktur og andre tekniske anlæg, der ikke er forenelige med naturbeskyttelsesinteresserne. Ligeledes kan der ikke forventes tilladelse, godkendelse eller dispensation til byggeri, anlæg og andre projekter, der ikke er forenelige med naturbeskyttelsesinteresserne.

STØRRE SAMMENHÆNGENDE LANDSKABER s. 87

- 19.10 I de større sammenhængende landskaber skal de visuelle og landskabelige sammenhæng sikres. De større sammenhængende landskaber skal søges friholdt for større byggeri, jordløse brug og tekniske anlæg, som slører de visuelle sammenhænge.

KYSTLANDSKABER s. 87

- 19.6 Kystlandskaberne skal beskyttes, bevares og styrkes som åbne, dynamiske naturlandskaber.
 19.7 Kystlandskaber skal som udgangspunkt friholdes for bebyggelse og anlæg med undtagelse af bebyggelse, der erhvervsmæssigt er nødvendig for driften af en landbrugs- eller skovejendom. Der kan dog tillades mindre anlæg med rekreative formål, hvis de rekreative mindre anlæg ikke påvirker oplevelsen af kystlandskabet.
 19.8 Nødvendige bygninger og anlæg skal tilpasses landskabets karakter, særligt med hensyn til beplantning, placering, udformning og materialevalg.

Vurdering af projektets karakteristika og geografiske placering

Projekter anført på bilag 2 i miljøvurderingsbekendtgørelsen skal vurderes efter kriterier anført i bilag 6 for at vurdere, hvorvidt projektet vil få en væsentlig indvirkning på miljøet. Nedenfor er kriterierne vurderet i skemaform, og efterfølgende er der taget nærmere stilling til, hvorvidt en potentiel miljøpåvirkning er væsentlig.

Vurderes det som en mulighed, at anlægget kan få indvirkning på miljøet med hensyn til følgende kriterier?	J a	N e j	Bemærkninger
1. Projektets karakteristika Projektets karakteristika skal især ansues i forhold til:			
a) projektets dimensioner	X		Rydning af ca. 0,58 skov.
b) kumulation med andre projekter	X		Projektet vurderes i kumulation med tidligere screening af tilstødende skovrydning.
c) anvendelsen af naturressourcer		X	
d) affaldsproduktion		X	
e) forurening og gener		X	
f) risikoen for større ulykker og/eller katastrofer, som er relevante for det opgældende projekt, herunder sådanne som forårsages af klimaændringer med videnskabelig viden		X	
g) risikoen for menneskers sundhed (f.eks. som følge af vand- eller luftforurening)		X	
2. Projektets placering Den miljømæssige sårbarhed i de geografiske områder, der kan blive berørt af projektet, skal tages i betragtning, navnlig:			
a) den eksisterende og godkendte arealanvendelse	X		Skovarealet er beliggende i et § 3-beskyttet areal. Arealet er registreret som mose, men de berørte partier har mere karakter af hede. Beplantningen udgør en generel og begrænset værdi for dyre- og plantelivet. Arealet støder op til en tidligere screenet skovrydning, som endnu ikke er gennemført.

b)	naturressourcernes (herunder jordbund, jordarealer, vand og biodiversitet) relative rigdom, forekomst, kvalitet og regenereringskapacitet i området og dettes undergrund		x	
c)	det naturlige miljøes bæreevne med særlig opmærksomhed på følgende områder:			
i)	vådområder, områder langs bredder, flodudmundinger		x	
ii)	kystområder og havmiljøet		x	
iii)	bjerg- og skovområder	x		Rydning af ca. 0,58 ha mose/hede med generel og begrænset værdi som levested for dyr og planter.
iv)	reservater og naturparker		x	
v)	områder, der er registreret eller fredet ved national lovgivning; Natura 2000-områder udpeget af medlemsstater i henhold til direktiv 92/43/EØF og direktiv 2009/147/EF	x		Projektarealet er fredet og beliggende i et Natura 2000-område med status som habitatområde, fuglebeskyttelsesområde og Ramsarområde. Der findes adskillige fredede og rødlistede arter i projektarealets omgivelser, men der er ikke forventning om sådanne arter i selve projektarealet. Støder mod syd og øst op til beskyttet mose.
vi)	områder, hvor det ikke er lykkedes – eller med hensyn til hvilke det menes, at det ikke er lykkedes – at opfylde de miljøkvalitetsnormer der er fastsat i EU-lovgivningen, og som er relevante for projektet		x	
vii)	tætbefolkede områder		x	
viii)	vigtige landskaber set ud fra et historisk, kulturelt, arkæologisk, æstetisk eller geologisk synspunkt	x		Området er udpeget for skovrejsning uønsket, Grønt Danmarkskort og større sammenhængende landskaber. Landskabstypen er kystlandskab. Landskabskarakterområde Filsø.
3. Arten af kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet Projektets forventede væsentlige virkninger på miljøet skal ses i relation til de kriterier, der er anført under punkt 1 og 2 under hensyn til projektets indvirkning på følgende faktorer:				
a)	indvirkningens størrelsesorden og rumlige udstrækning (f.eks. geografisk område og antallet af personer, der forventes berørt)	Skoven er ca. 0,58 ha. Ingen personer er berørt i forbindelse med rydningen.		

b) indvirkningens art	Skovrydningen vil medføre en væsentlig forbedring af naturværdien i området, da skoven kun har haft en generel og begrænset værdi som levested for dyr og planter. Rydningen vil medføre, at området bliver lysåbent og kan udvikle sig i retning af mere værdifulde naturtyper. Potentialet er stort på grund af de omgivende værdifulde naturtyper.
c) indvirkningens grænseoverskridende karakter	Rydning af skoven har ikke en grænseoverskridende karakter.
d) indvirkningens intensitet og kompleksitet	Ikke relevant i denne sag.
e) indvirkningens sandsynlighed	
f) indvirkningens forventede indtræden, varighed, hyppighed og reversibilitet	Da arealet er en del af fredningen af Vrøgum Kær, vil det ifølge fredningsbestemmelserne ikke være muligt at gentilplante eller opdyrke arealet.
g) kumulation af projekters indvirkninger med indvirkningerne af andre eksisterende og/eller godkendte projekter.	Projektet vurderes i kumulation med tidligere screening af tilstødende skovrydning. Den samlede virkning af de 2 rydningsprojekter vurderes at medføre en naturmæssig forbedring med et øget areal af værdifulde lysåbne naturtyper.
h) muligheden for reelt at begrænse indvirkningerne	Ikke relevant i denne sag.

Skema lavet ud fra kriterier i bilag 6 miljøvurderingslovbekendtgørelsen.

Vurdering af indvirkningernes væsentlighed

Nedenstående vurdering er baseret på de bokse, hvori der er svaret ja i ovenstående skema.

Skovrejsning

Hele det ryddede areal er udlagt som område, hvor skovrejsning er uønsket.

Rydningen er i god overensstemmelse med udpegningen af område, hvor skovrejsning er uønsket.

Grønt Danmarkskort

Projektarealet indgår i Grønt Danmarkskort som eksisterende værdifuld natur. Jf. retningslinje 20.6 i kommuneplanen kan der ikke forventes tilladelse, godkendelse eller dispensation til byggeri, anlæg og andre projekter, der ikke er forenelige med naturbeskyttelsesinteresserne. Da arealet ikke skal opdyrkes, men i stedet skal overgå til en lysåben og mere værdifuld naturtype, er rydningen i god overensstemmelse med retningslinjen.

Landskab

Projektarealet ligger i kystlandskab. Kystlandskaberne skal beskyttes, bevares og styrkes som åbne, dynamiske naturlandskaber og skal som udgangspunkt friholdes for bebyggelse og anlæg. Varde Kommune vurderer, at skovrydning af et areal giver en bedre oplevelse af kystlandskabet.

Arealet indgår i landskabskarakterområde Filsø. Arealet er en del af Filsø Inddæmningen, der er særlig karakteriseret ved, at Filsø er delvis reetableret efter mange års afvanding og opdyrkning til intensiv

landbrugsdrift. Det er nu et naturområde med stor betydning for den lokale flora og fauna. De tilstødende arealer er lavtliggende i terrænet, da store dele også er tidligere søbund. Landskabet er ligeledes præget af tilløbet til Filsø, Søvig Sund og Søvig Bæk og de tilstødende vandløb. Landskabet opleves visuelt i stor skala i det åbne land.

Projektets placering

Der anmeldes rydning af en mindre nåleskovsbeplantning på ca. 0,58 ha skov. Skovstykket består primært af contortafyr, sitkagran, hvidgran og løvtræer. Det er alene nåletræerne, der ryddes. Løvtræerne forbliver. Der foretages ikke noget jordarbejde, da stubbene bliver stående.

Arealet er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 18. december 1987 om fredning af dele af Vrøgum Kær. Ejer ønsker ikke at gentilplante arealet, hvilket også vil være i modstrid med fredningsbestemmelserne.

Projektarealet er beskyttet jf. naturbeskyttelseslovens § 3, der er således overvejende tale om et naturligt tilgroet mose-/hedeareal. Mindre dele er kunstigt tilplantet før arealet blev beskyttet. Bevoksningen består primært af contortafyr, bjergfyr, hvidgran og løvtræer. Det er alene nåletræerne der ønskes ryddet. Løvtræerne forbliver.

Det vurderes, at bevoksningen på grund af sin begrænsede alder kun har en generel og begrænset værdi som levested for dyr og planter, og at rydningen på ret kort sigt vil føre til en lysåben naturtype med mosaik af hede, mose og overdrev og væsentlig større naturværdi. Det ryddede areal vil også have større værdi som levested for bilag IV-arter som strandtudse og spidssnudet frø, der findes i området.

Kommunen har i sin screening af det tilstødende areal, opfordret til, at det, med henblik på at maksimere områdets biodiversitet, vil være en fordel, hvis 20-30 topkappede fyrretræer efterlades som træruiner, der kan fungere som levested for hulrugende fugle og en lang række insekter.

En række flagermusarter, som også er bilag IV-arter, har raste- eller ynglelokalitet i skov eller træer, og flere af disse arter kan forekomme i denne del af Varde Kommune. Arterne kan påvirkes ved træfældning og skovrydning. Det vurderes på baggrund af ovenstående beskrivelse af arealet, at det ikke har haft betydning som yngle- eller rastelokalitet for flagermus.

Der er kendskab til forekomst af en række andre bilag IV-arter, fredede arter og rødlistearter omkring projektarealet, men rydningen vil være neutral eller en forbedring i forhold til disse arter.

Projektarealet ligger i et fredet område, og det er Natura 2000-område med status som habitatområde, fuglebeskyttelsesområde og Ramsarområde. Skovrydningen er i god overensstemmelse med fredningens formål og bestemmelser, og rydningen vil ikke påvirke Natura 2000-området negativt. Projektarealet rummer ingen af naturtyperne fra udpegningsgrundlaget. De relevante arter fra udpegningsgrundlaget er rødrygget tornskade og natravn, der formentlig findes i området, men rydningen vil forbedre forholdene for disse arter.

Skovrydningen vil derfor samlet set føre til en forbedring af områdets naturværdier. Med i kommunens vurdering er, at der var tale om en yngre skov.

Resultat af screeningen

I det ovenstående har Varde Kommune, på grundlag af projektets karakteristika og placering samt kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning, vurderet de miljømæssige problemstillinger forbundet med etablering og drift af det ansøgte projekt.

På baggrund heraf er det kommunens vurdering, at projektet fører til en forbedring af naturværdierne og ikke giver anledning til væsentlig indvirkning på miljøet, og at skovrydningen derfor ikke kræver en miljøvurdering eller en egentlig Natura 2000-konsekvensvurdering.